

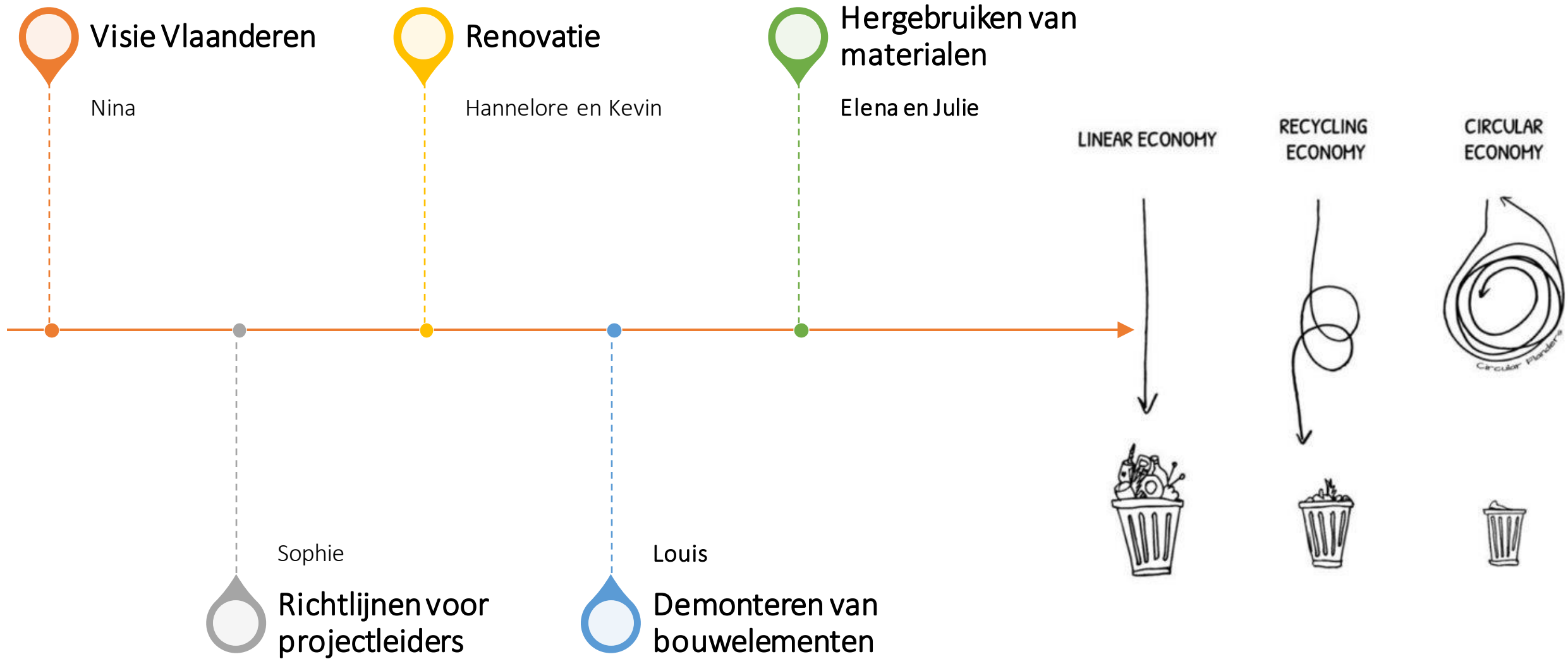
**MASTERPROEFATELIER CIRCULAIR BOUWEN PRESENTEERT:
"WAT IS EEN CIRCULAIR UGENT-GEBOUW?"**

DATUM: DINSDAG 28 JUNI 2022

UUR: VAN 12U TOT 14U30

LOCATIE: CAMPUS COUPURE, BIJ MOOI WEER IN DE TUIN

Wat is de visie van Vlaanderen op
circulair bouwen?

Onderzoek in 3 fases:

1) **De visie van de Vlaamse
Overheid op circulaire economie**

2) De visie van OVAM op circulair
bouwen

3) De visie van FEBELCEM op
circulair bouwen

Visie Vlaanderen

-

Nina

Wat is de visie van de Vlaamse Overheid op circulaire economie?

- Analyse aan de hand van het kader van Longhurst & Chilvers (2019)
- Gebruiken **4 dimensies** om een tekst te analyseren om het **socio-technische** naar boven te halen.
- Tekst: Startnota Transitieprioriteit Circulaire Economie

Meaning

- Waarom is het belangrijk om in te zetten op circulaire economie/bouwen?

Knowing

- Welke kennis is er gebruikt om tot bepaalde conclusies te komen/welke kennis verkrijgen we door hun visies?

Doing

- Hoe wordt circulaire economie gerealiseerd in Vlaanderen?

Organizing

- Wat is het beleid dat moet gevormd worden om de visie te realiseren?
- Welke partners betreft de overheid in het uitvoeringsproces?

Meanings

Waarom inzetten op circulair bouwen?

Economie

“De transitie naar een circulaire economie doorzetten is belangrijk voor het milieu, voor onze aarde, maar zal eveneens het verschil maken op onze handelsbalans” (Muyters, 2017, p. 4).

“Duurzame systeemveranderingen rond het Vlaams energie- en grondstoffengebruik zijn dan ook een must voor het behoud van een sterke economie en de welvaart voor onze regio” (Muyters, 2017, p. 4).

Klimaat

“De klimaatuitdaging wordt daarbij vaak herleid tot een energieprobleem. [...] Vandaag weten we dat de hoge energievraag voor een groot deel verscholen zit in de manier waarop we met materialen omspringen” (Muyters, 2017, p. 3).

Positionering

“De kernopdracht van Vlaanderen Circulair bestaat erin om de positie van Vlaanderen als Europese topregio op het vlak van circulaire economie te bestendigen en verder te versterken”(Muyters, 2017, p. 9).

Knowings

Welke kennis is gebruikt?

Kennis als transitie

In de Startnota worden **3 denkomslagen** omschreven, die telkens gepaard gaan met rapporten waarin nieuwe kennis staat. Hierdoor gaat de Vlaamse Overheid anders gaan kijken naar circulariteit.

Eerste denkomslag 2006: **Afval bestaat niet.**

*Tweede denkomslag 2013: **Een nieuw discours, de circulaire economie, veroverd de wereld.***

Derde denkomslag 2016: **Een verdere verbreding van de scope van de circulaire economie in Vlaanderen.**

Kennis als motivatie

Vlaanderen **gebruikt verschillende onderzoeken als motivatie voor hun beleid/visie**. Ze gebruiken de studie van de Ellen MacArthur Foundation (EMF) uit 2012 en de studie van TNO uit 2013 om de economische voordelen van circulaire economie aan te tonen.

Kennis als aanpak

“Vlaanderen Circulair verzamelt, ontwikkelt en verspreidt kennis over de circulaire economie. Het baseert zich daarvoor op praktijkgericht en beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek. Vanuit deze kennisopbouw zorgt ze voor een sterke sensibilisering en activering van alle maatschappelijke spelers om mee te bouwen aan een circulair Vlaanderen” (Muyters, 2017, p. 10).

Organizing

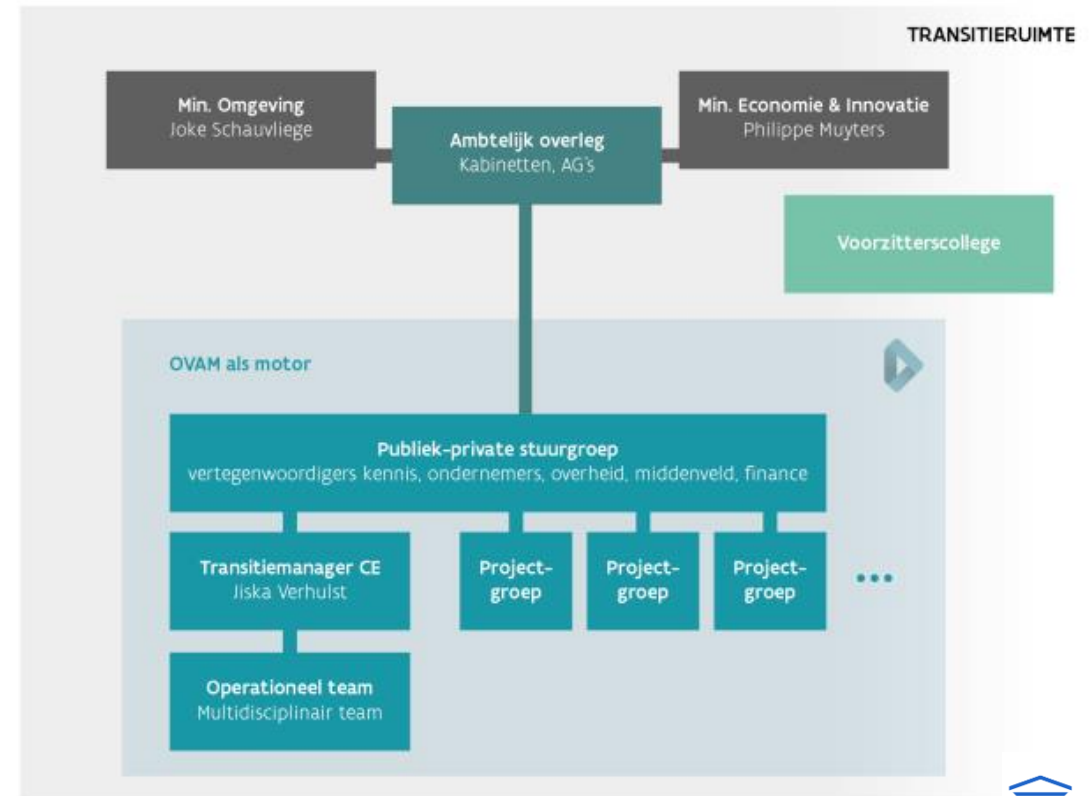
Welk beleid moet er gevormd worden om de visie te realiseren?

Een transitie naar een circulaire economie vraagt internationale afspraken, lokale toepassingen en co-creatie tussen diverse actoren in de maatschappij.

Kernactiviteit Beleid

Deze kernactiviteit zet in op de afstemming en verbinding van de verschillende beleidsagenda's die relevant zijn voor de circulaire economie. Dit zowel op Vlaams als op lokaal, federaal tot Europees/internationaal niveau. Voor deze overheden van de diverse niveaus vormen we het contactpunt voor de circulaire economie in Vlaanderen.

GOVERNANCE

Doings

Hoe wordt circulaire economie gerealiseerd in Vlaanderen?

Uitbreiding van de invulling circulaire economie

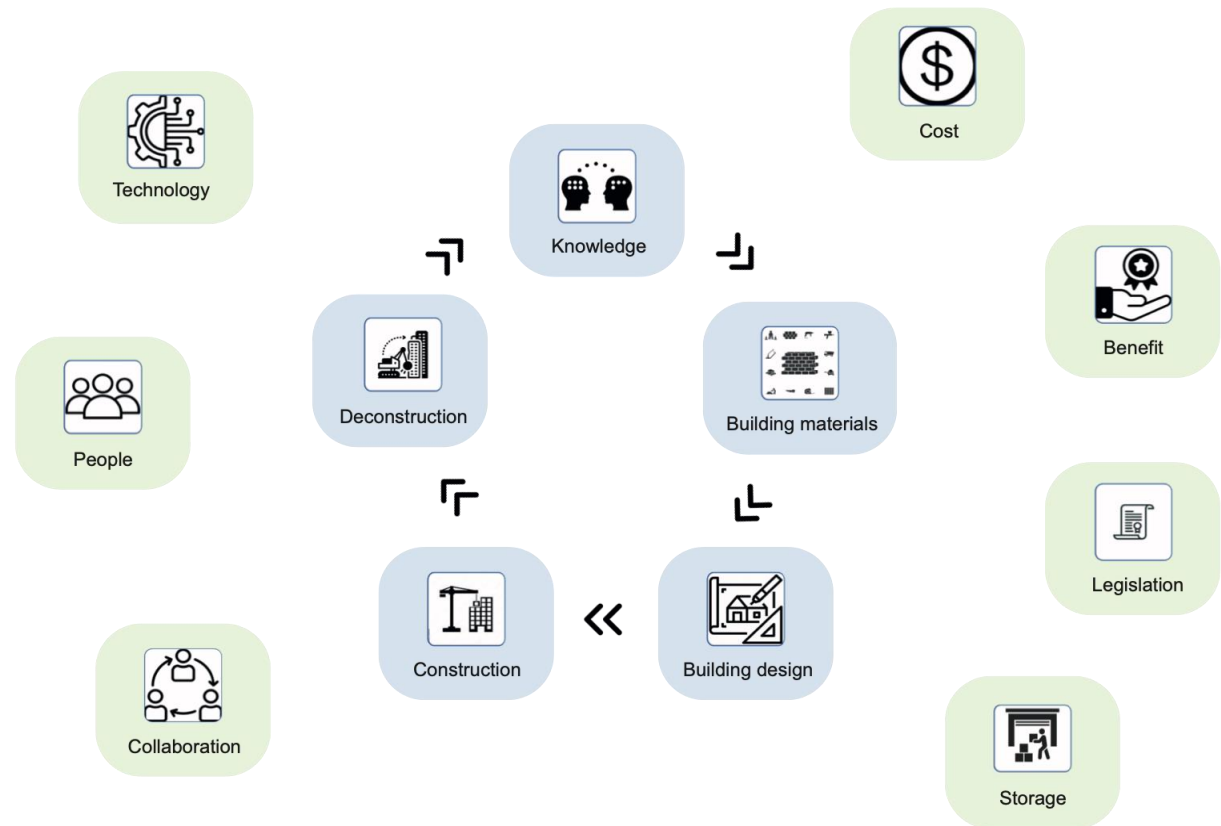
De Vlaamse Regering heeft er met haar langetermijnstrategie Visie 2050 nu expliciet voor gekozen om de scope en invulling van de circulaire economie verder uit te breiden. **Er zijn duidelijke deelthema's in de circulaire economie benoemt: materialen, water, energie, ruimte en voeding.** Ook het streven naar een competitieve **bio-economie die biomassa duurzaam produceert en biomassa(rest)stromen (her)gebruikt voor voeding, veevoeder, materialen, producten en energie komt expliciet aan bod.**

Circulaire economie als het sluiten van materiaalkringlopen

*“Dit vraagt een transitie naar een koolstofarme economie tegen de klimaatverandering én het vraagt een transitie naar een circulaire economie, waarbij grondstoffen niet telkens opnieuw uit de aarde moeten worden gehaald, maar maximaal in de economie blijven. **Dit doen we via een efficiënt en slim materialengebruik met de voorkeur voor bio-gebaseerde, hernieuwbare en herbruikbare grondstoffen, door het sluiten van materialenkringlopen en het toepassen van nieuwe businessmodellen zoals bijvoorbeeld product-dienstcombinaties of de deeleconomie.** Circulaire economie gaat dan ook over meer dan alleen maar recycleren. Het gaat ook over het fundamenteel herdenken van producten en de systemen waarin die worden toegepast: slim design, levensloopverlenging, herbruikbaarheid, demonteerbaarheid voor herstel en vervanging, het invoeren van product-dienstcombinaties, het ondersteunen van andere consumptiemodellen gebaseerd op gedeeld gebruik...” (Muyters, 2017, p. 4).*

Richtlijnen voor projectleiders

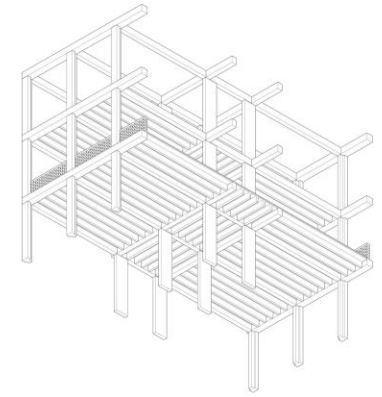
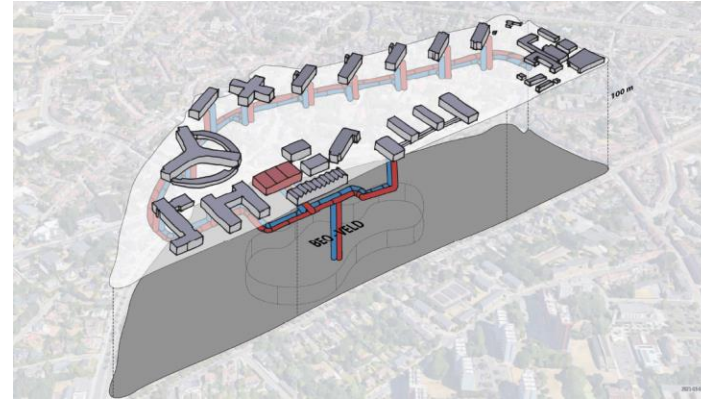
-
Sophie

Een circulair UGent gebouw is niet enkel gebouwd door gebruik te maken van circulaire en gerecycleerde materialen en processen maar ook door het betrekken van sociale en economische aspecten zoals bv het inzetten van sociale mindere groepen voor het maken van minder gestandaardiseerde producten, samenwerken en het delen van kennis en best practices om de overgang naar circulair bouwen te vereenvoudigen door bv nieuwe technologieën of producten uit te proberen, de voor- en nadelen/ kosten van circulair bouwen afwegen en nog veel meer.

Er moet dus niet enkel gefocust worden op het gebouw zelf maar ook op al de aspecten eromheen die kunnen bedragen tot een gemakkelijkere overgang naar circulair bouwen of een meer duurzame benadering naar bouwen kunnen bieden.

Renovatie - Hannelore en Kevin

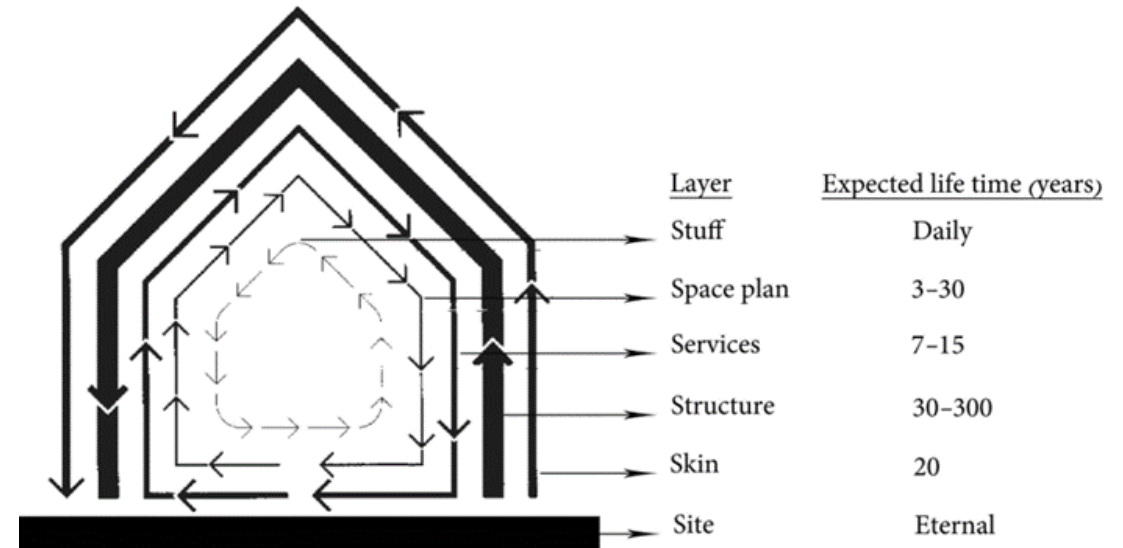

Duurzame renovatiescenario's voor een flexibel gebouwgebruik op campus Sterre

Een circulair UGent-gebouw gaat in tegen onnodig bouwen maar wordt ontworpen/gerenoveerd/herbestemd/... als een intelligente ruïne. Hierbij wordt niet enkel gefocust op duurzame materialen maar dient ook toekomstbestendig ontworpen te worden op het vlak van technieken. Het inzetten op een gebouw dat tijdens zijn lange levensduur flexibel gebouwgebruik mogelijk maakt is een eerste stap richting een circulair UGent-gebouw. Dit hoeft geen nieuw gebouw te zijn, maar kan ook, en beter zelfs, voortkomen uit het renoveren of herbestemmen van het bestaande gebouwenpatrimonium.

Demonteren van bouwelementen

-
Louis

In een circulair Ugent gebouw wordt er vanaf het begin ontworpen met als doel hergebruik en recyclage te maximaliseren. In bovenstaande figuur is de levensduur van de verschillende schillen of lagen van een gebouw afgebeeld. Hierop is duidelijk te zien dat de buitenste laag onderhevig aan de natuurlijke elementen een veel kortere levensduur bezit dan de draagstructuur. Dit geeft weer dat het demonteerbaar maken van bouwelementen een grote invloed kan hebben op het langer in stand houden van gebouwen voor ze gesloopt worden.

Hergebruik van materialen

-
Elena en Julie

Een circulair UGent-gebouw gaat milieubewust om met het hergebruikpotentieel van zijn (bouw)materialen. Het bestudeert de hergebruikmogelijkheden, stelt een gestandaardiseerde digitale inventaris van de materiaalgegevens op, beslist een haalbare logistiek, kiest de hergebruikauditor om alles goed te organiseren en voert voldoende controle uit op het proces. Demonteerbaarheid, goed onderhoud en een bestaande recuperatiemarkt dragen bij aan een geslaagde hergebruikoperatie.

**MASTERPROEFATELIER CIRCULAIR BOUWEN PRESENTEERT:
"WAT IS EEN CIRCULAIR UGENT-GEBOUW?"**

DATUM: DINSDAG 28 JUNI 2022

UUR: VAN 12U TOT 14U30

LOCATIE: CAMPUS COUPURE, BIJ MOOI WEER IN DE TUIN

